

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Kajaanisissa Hoikankankaan varuskunnan louhoksen ampumaradalla.

ILMOITTAJA

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta
PL 69
33541 Tampere

KIINTEISTÖ, SEN OMISTUS, SIJAINTI JA KÄYTTÖTARKOITUS

Kunnostettava kohde sijaitsee Kajaanin kaupungissa valtion omistamalla kiinteistöllä 205-401-1-9. Kiinteistöllä on puolustusvoimien Hoikankankaan varuskunta. Kunnostuskohde, louhoksen ampumarata sijaitsee varuskunnan länsiosassa. Ampumaradan toiminta on päättynyt. Kohteessa on ollut 25 ja 50 metrin ampumaradat.

Kohde ei ole asemakaava-alueella, mutta yleiskaavassa ampumarata sijoittuu EP-merkinnällä puolustusvoimien alueeksi merkitylle alueelle.

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle silloin, kun puhdistaminen ei edellytä ympäristölupaa. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kyseessä on pilaantuneen maaperän puhdistaminen yksittäisessä kohteessa. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, joka siten ratkaisee asian.

Maaperän pilaantumisen ja puhdistustarpeen arvioinnissa käytetään apuna valtioneuvoston asetuksen (214/2007) liitteessä säädetyt maaperän haitallisten aineiden kynnys- ja ohjearvoja.

MAAPERÄN PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Louhoksen ampumarata on otettu käyttöön vuonna 1987. Ampumarata on toiminut pitkälle 2000-luvulle, mutta viimeisinä vuosina sitä ei ole enää käytetty. Maaperä on paikoitellen pilaantunut ampumaratatoiminnan ja luodeista peräisin olevien haitallisten aineiden vuoksi.

Selvitys pilaantumisen aiheuttaneesta aineesta ja pilaantuneen maan määrästä

Ampumaradalla on tehty maaperätutkimuksia kesällä 2017. Ampumaradan 50 m taustavallin ja taulujen etualalla todettiin maan pintakerroksessa paikoitellen alemman ja ylemmän ohjearvon ylittäviä metallipitoisuuksia. Lyijyn ja antimonin pitoisuudet ovat ylittäneet ns. kynnys- ja ohjearvotason. Lyijyn alempi ohjearvo on 200 mg/kg ja ylempi 750 mg/kg. Antimonin alempi ohjearvo on 10 mg/kg ja ylempi 50 mg/kg.

Korkein ohjearvon ylittävä lyijypitoisuus on ollut taustavallin ja taulujen edustalla 1300 mg/kg. Antimonipitoisuus on ylittänyt 11 mg/kg pitoisuudella alemman ohjearvon. 25 m radan luotiloukussa lyijypitoisuus on korkeimmillaan ollut 3500 mg/kg. Antimoni-pitoisuus 36 mg/kg ylittää alemman ohjearvon.

Maaperän pilaantuneisuudesta annetun ylemmän ohjearvon ylittäviä maamassoja arvioidaan olevan 53 tonnia. Maaperässä on lisäksi mm. luotiromua ja huonokuntoisia rakennelmia.

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Ampumarata on rakennettu kallioon louhittuun syvennykseen. Alue ei ole pohjavesi-alueella. Lähimpään pohjavesialueeseen on matkaa noin kymmenen kilometriä. Kunnostuskohteesta on matkaa lähimpään vesistöön, Valkeajärveen 120 metriä.

SELVITYS PUHDISTUSTYÖN SUORITTAMISESTA

Selvitys puhdistustavoitteesta

Kunnostuksen tavoitetaso määräytyy maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 mukaan. Ilmoituksen tekijä esittää ilmoituksessa maaperän puhdistamisen tavoitetasoksi ns. ylempää ohjearvotasoa.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan maaperää pidetään yleensä pilaantuneena teollisuus-, varasto- tai liikennealueella tai muulla vastaavalla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena muulla kuin edellä tarkoitettulla alueella, esimerkiksi asuma-alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Ilmoituksessa esitetty puhdistusmenetelmä

Ilmoituksen tekijä esittää kunnostusmenetelmäksi massanvaihtoa. Pilaantuneet maamassat on tarkoitus poistaa ja kaivannot täyttää pilaantumattomilla maa-aineksilla. Poistettavasta maamassasta erotellaan jätteitä, kuten maaperässä olevien hajonneiden puurakenteiden osia ja kiviä erilleen. Jätteet toimitetaan hyväksytyyn jätteiden vastaanottoon.

Puhdistustyön aikataulu

Ilmoituksen saatekirjeessä esitetään, että kunnostustyö on suunniteltu toteutettavan vuonna 2018.

Selvitys työn valvonnasta

Ilmoituksessa esitetään, että kunnostustyön toteutusta valvoo ja ohjaa ympäristö-tekniikan valvoja. Kunnostuksen valvoja ohjaa kaivutyötä ja maa-ainesten lajittelua työnaikaisella näytteenotolla sekä kenttäanalyysillä ja -havainnoilla.

Kunnostustyön rajaamisessa käytetään sekä kenttäanalyysilaitteita että laboratoriossa määritettäviä näytteitä.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus vastaanotettiin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 2.2.2018. Ilmoituksesta ei ole pyydetty lausuntoja.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Maaperän puhdistushankkeessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset ylemmät ohjeavot. Puhdistustaso on varmennettava riittävillä kenttä- ja laboratorio-näytteillä, joiden ottaminen on tehtävä kunnostuksen valvojan kontrolloimana. Laboratorioon toimitettavien näytteiden analysoinnin tulee tapahtua viranomaisten hyväksymässä laboratoriossa. Näytteistä tulee analysoida hakemuksessa esitetyt metallit ja puolimetallit.
2. Poistettavat pilaantuneet maamassat, ja muut alueelta kunnostuksen vuoksi poistettavat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristö-

luvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Maa-ainesjätettä ja muita poistettavia jätteitä saa luovuttaa kuljetettavaksi sille, joka on merkitty jätehuoltorekisteriin ja jolla on oikeus harjoittaa jätteen ammattimaista kuljetusta.

3. Pilaantuneiden maamassojen ja jätteiden kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana oltava siirtoasiakirja.
4. Mikäli poistettavia massoja on tarve välivarastoida, on välivarastointipaikan maaperästä otettava varastoinnin päätyttyä jäännöspitoisuusnäytteet.
5. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja. Kunnostustöiden valvoja vastaa siitä, että kunnostus toteutetaan ilmoituksen ja siitä annetun tämän päätöksen mukaisesti. Valvojan nimi ja yhteystiedot sekä kunnostuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Kainuun ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristöviranhaltijalle. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös kunnostustöiden päättymisestä. Kainuun ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana.
6. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirjaa on säilytettävä vähintään kolme vuotta, ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.
7. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin päästöjen ja niistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristöviranhaltijalle.
8. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta ja viimeisten näytteiden ottamisesta. Loppuraportissa on esitettävä ainakin yhteenveto työmaapöytäkirjoista, tehdyistä kunnostustoimista ja kenttä- ja laboratoriotutkimusten tuloksista sekä esitettävä näytepisteiden sijainnit, toteutuneiden kaivantojen laajuus ja sijainti kartalla sekä selvitys poistettujen maa-ainesten ja jätteiden laadusta, määrästä ja toimituspaikasta.
9. Kohteen puhdistustarve on arvioitava uudestaan, mikäli alue otetaan myöhemmin herkempään käyttöön esim. majoitus-, liikunta- tai virkistyskäyttöön. Kohteessa ei saa toteuttaa puolustusvoimien harjoitustoimintaan liittyviä ryömintä- tai kaivu-harjoituksia, mikäli kohde puhdistetaan vain tässä esitettyyn ylempään ohjearvo-tasoon asti.

Ratkaisun perustelut

Määräys 1

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvot. 4 §:n 2 momentin mukaan teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla taikka muilla vastaavilla alueilla sovelletaan ylempää ohjearvoa. Muilla alueilla maaperän puhdistamisessa sovelletaan alemmaa ohjearvoa. Tässä kohteessa edellytetään ylempää ohjearvotasoa ympäristö- ja terveysriskin poistamiseksi, koska kohde ei ole asuinalueella tai muulla erityisen herkällä alueella. Kohde on rinnastettavissa teollisuus-, varasto- tai liikennealueeksi.

Kunnostustyön yhteydessä näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus. Ympäristön pilaantuneisuus tulee varmistaa, jotta puhdistettava alue saadaan rajattua.

Määräys 2

Pilaantumisen ehkäisemiseksi poistettavat maamassat ja alueella muut mahdollisesti olevat jätteet on perusteltua viedä sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle hyväksytylle jätteen vastaanottajalle. Jätteenkuljettajan tulee jätelain mukaan olla hyväksyttyinä jätehuoltorekisteriin.

Määräys 3

Pilaantuneiden massojen käsittelystä, välivarastoinnista, kuormauksesta ja kuljetuksesta on annettu määräyksiä, jotta kunnostustöistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa lisäpilaantumista kiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston ja -reittien valinnalla.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneen maan aineksen kuljetuksesta, kun sitä siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivämäärästä ja kuljettajasta.

Määräys 4

Määräys maamassojen välivarastointipaikan maaperänäytteiden ottamisesta on annettu pilaantumisen leviämisen estämiseksi.

Määräys 5

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaiselle toimitetaan tieto kunnostustöiden aloittamis- ja päättymisajankohdasta. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkistamiseen on tarpeen.

Määräys 6

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellista työn onnistumisen lisäksi myös loppuraportin laatimiseksi.

Määräys 7

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräys 8

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyys sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet, kuten jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä annetaan vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta palata.

Määräys 9

Käytettäessä kunnostuksessa ylempää ohjearvotasoa jää kunnostusalueelle maankäytön rajoite. Aluetta ei saa osoittaa asuin-, majoitus-, liikunta- tai virkistyskäytön tyyppiseen käyttöön, eikä kohteessa saa toteuttaa sellaisia puolustusvoimien harjoituksia, joissa henkilöt ovat suorassa kosketuksissa maaperään. Mikäli kohteen käyttötarkoitus muuttuisi edellä mainittuun herkempään suuntaan, tulee kohteen puhdistustarve arvioida uudelleen. Tällä määräyksellä estetään maaperäaltistumisesta aiheutuva mahdollinen terveyshaitta.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 31.5.2023 saakka.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5, 6, 7, 16, 17, 23, 133, 135, 136, 190, 191 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 24, 25, 26 §

Jätelaki 2, 5, 29, 30, 31, 96, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1066/2017) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös lähetetään sähköpostitse:

kirjaamo.pvlogle@mil.fi

teemu.hourula@phrakl.fi

anna.kralik@mil.fi

kajaani@kajaani.fi, inkeri.neuvonen@kajaani.fi, tarja.laatikainen@kajaani.fi

Suomen ympäristökeskus

Päätös on nähtävillä internetissä ympäristöhallinnon pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuspäätökset –sivustolla.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustauluilla

Kainuun ELY-keskus kuuluttaa tästä päätöksestä Kajaanin kaupungin ilmoitustaululla. Kuulutus on nähtävillä myös internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristöasiantuntija Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 660 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen (1066/2017) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018 mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (12 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

HYVÄKSYNTÄ

Ilmoituksesta annettavan päätöksen on ratkaissut yksikön päällikkö Sari Myllyoja ja esitellyt ympäristöasiantuntija Tatu Turunen (puh. 0295 023 892), joka antaa asiasta lisätietoja. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muutosta saavat hakea kirjallisella valituksella ilmoituksen tekijä ja ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sekä laitoksen sijaintikunnan kunnanhallitus ja sellaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen valitusajassa hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. **Valitusaika päättyy 6.6.2018.**

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan asianosaiselle tiedottaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja
 - miltä kohdin muutosta haetaan
 - mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi sekä
 - millä perusteilla muutoksia vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ilmoitusta koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituksen toimittaminen perille

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä taikka sähköpostilla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen viraston aukiolon päättymistä. Sähköpostitse lähetettyjen asiakirjojen pitää olla kirjaamon sähköpostiosoitteessa ennen viraston aukiolon päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 97 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42611, telekopio 029 56 42760

Aukioloaika: klo 8.00–16.15

Tämä asiakirja KAIELY/72/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/72/2018 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Myllyoja Sari 07.05.2018 09:44